

3. Курило О.Б. Структурування витрат підприємств у процесі формування економічних результатів : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Оксана Богданівна Курило; Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2014. – 27 с.
4. Козаченко Г.В. Управління затратами підприємства : монографія / Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, Г.А. Макухін. – К. : Либра, 2007. – 320 с.
5. Рудніченко Є.М. Перспективи використання нетрадиційних методів управління витратами на вітчизняних промислових підприємствах / Є.М. Рудніченко, С.Й. Ядуха, І.В. Лісовський // Економіка і регіон. – 2015. – № 5(54). – С. 40–47.
6. Сльозко Т. Методи обліку витрат чи методи управління витратами: проблема дефініцій / Т. Сльозко // Науково-практичний журнал Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 4. – С. 16–21.
7. Лісовський І.В. Формування моделі оптимізації інформаційно-аналітичного забезпечення управління витратами промислового підприємства / І.В. Лісовський, Є.М. Рудніченко // Бізнес інформ, 2015. – № 9. – С. 129–134.
8. Чиж В.І. Моделювання в управлінні затратами підприємств житлово-комунального господарства регіону / Маркетинг: теорія і практика. Збірник наукових праць СНУ ім. В. Даля. – 2013. – № 19. – С. 223–228.
9. Андрєєва Г.І. Система формування економічних показників як база аналізу господарської діяльності підприємства / Г.І. Андрєєва // Ефективна економіка. – 2014. – № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2872>.
10. Піскунова Н.В. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства / Наталя Василівна Піскунова, Маргарита Геннадіївна Федорець, Катерина Сергіївна Піскунова // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С.І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. – Том 13. – С. 357–364.
11. Дерій В.А. Економічні показники витрат підприємства та собівартості продукції в обліку, статистиці й аналізі / В.А. Дерій, С.Ю. Попіна // Облік і фінанси, № 2(68). – 2015. – С. 15–21.
12. Пчелинська Г. Сучасні проблеми оцінки витрат підприємства [Текст] / Ганна Пчелинська // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнар. зб. наук. пр. – 2016. – Вип. 3. – С. 39–44.
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/law/137/>.
14. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. – Режим доступу: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=382876&cat_id=293536.

УДК 338.1

Михайленко О.В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту

Національний університет харчових технологій

Ніколаєнко С.М., асистент
кафедри обліку і аудиту

Національний університет харчових технологій

Твердохліб Л.С., магістрант

Національний університет харчових технологій

ПРИБУТКОВІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА СПОСОБИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Михайленко О.В., Ніколаєнко С.М., Твердохліб Л.С. Прибутковість діяльності підприємства та способи її підвищення. У статті розглянуто роль прибутку і прибутковості в діяльності підприємства. Розкрито загальне поняття прибутковості як показника ефективності діяльності підприємства. Виявлено чинники, що впливають на прибутковість. Проаналізовано шляхи та резерви, що сприяють підвищенню прибутковості підприємства.

Ключові слова: прибуток, прибутковість, рентабельність, дохід, виручка.

Михайленко О.В., Николаенко С.М., Твердохлеб Л.С. Прибыльность деятельности предприятия и способы ее повышения. В статье рассмотрена роль прибыли и доходности в деятельности предприятия. Раскрыто общее понятие прибыльности как показателя эффективности деятельности предприятия. Выявлены факторы, влияющие на прибыльность. Проанализированы пути и резервы, способствующие повышению прибыльности предприятия.

Ключевые слова: прибыль, доходность, рентабельность, доход, выручка.

Mykhailenko O.V., Nikolaenko S.M., Tverdokhle L.S. Profitability of the enterprise and ways to increase it. The article considers the role of profit and profitability in the enterprise. The general concept of profitability as an indicator of efficiency of enterprise activity is revealed. The factors influencing profitability are revealed. The ways and the reserves which promote increase of profitability of the enterprise are analyzed.

Key words: profit, profitability, profitability, income, revenue.

Постановка проблеми. Прибуток є складним комплексним показником, величина якого неодмінно враховується у процесі обґрунтування і прийняття управлінських рішень усіма учасниками ринку: сторонніми особами (інвесторами, кредиторами, постачальниками і покупцями) і внутрішніми суб'єктами (менеджментом, власниками великих пакетів акцій або часток та іншими). У зв'язку з цим надзвичайно важливо не помилятися під час інтерпретації безлічі різних показників фінансових результатів.

У сучасних ринкових умовах основою стабільності та розвитку підприємства на ринку є прибутковість його діяльності. Прибутковість діяльності підприємства забезпечує таку наявність фінансових ресурсів, за якої організація здатна забезпечити процес виробництва або реалізації продукції. Прибутковість діяльності підприємства є основним джерелом фінансування оборотних коштів, оновлення основних фондів, а також є джерелом надходження доходів до бюджету.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що основними цілями діяльності будь-якого підприємства є, отримання прибутку, збереження і нарощування капіталу. Їх досягнення забезпечує необхідний рівень ефективності роботи господарюючого суб'єкта та задоволення інтересів його власників. Обидві цілі тісно взаємопов'язані між собою, оскільки основним джерелом збільшення капіталу є чистий прибуток. Важливим інструментом вирішення означеної проблеми є економічний аналіз, за допомогою якого виявляють причини зміни показників фінансових результатів і резервів зростання прибутку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання прибутковості господарської діяльності підприємства у своїх працях піднімають багато вчених-економістів, таких як О. Беленкова, К.Т. Кривенко, Л.М. Дзюбенко, О.А. Зінченко, Л.В. Юрчишена, С.Д. Супрун, О.В. Короткевич та інші. Методологічною основою проведеного дослідження є роботи таких провідних вітчизняних учених-економістів, як О.В. Короткевич, К.Т. Беленкова, М.В. Тітов, А. Шарова, А.А. Мазаракі та інші.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження прибутковості підприємства та виявлення факторів, які впливають на цей показник.

Виклад основних результатів. В умовах ринкової економіки основними факторами, що визначають благополуччя функціонування організації, є ефективне управління бізнесом, пошук резервів раціонального використання ресурсів, розширення діяльності.

Основною метою діяльності кожної комерційної організації є отримання прибутку. Показниками, що характеризують ефективність функціонування організації, є прибуток і рентабельність. При цьому кожне підприємство прагне максимізувати прибуток і підвищити рівень рентабельності.

Прибуток – це кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства, що характеризує абсолютну ефективність його роботи. На величину прибутку організації впливають різні фактори, які можна розділити на зовнішні і внутрішні [1].

Прибутковість підприємства – показник, що безпосередньо впливає на прибуток, тобто на кінцевий результат діяльності будь-якого підприємства. Збільшення прибутковості підприємства – одна з основних цілей керівництва будь-якого підприємства. Способів збільшення прибутковості багато, і кожне підприємство вибирає найбільш придатний для себе. Розглянемо основні методи збільшення прибутковості і подивимося, як вони впливають на кінцевий результат фінансово-господарської діяльності [1].

Також важливим показником прибутковості підприємства є рентабельність. Рентабельність являє собою один із головних показників результативності діяльності комерційної фірми, який відображає рівень віддачі й ефективність використання наявних у підприємства коштів у процесі господарської діяльності. Показники рентабельності зазвичай виражені в коефіцієнтах (частках одиниці) або у відсотках і виражають частку прибутку кожної грошової одиниці. Оцінка прибутковості діяльності підприємства зазвичай проводиться найбільш простим методом, тобто являє собою різницю між доходами і витратами торгового підприємства. Шляхом різниці виручки і собівартості продажів знаходиться валовий прибуток. Далі шляхом віднімання від неї комерційних і управлінських витрат знаходиться прибуток від продажів. Якщо відняти від неї інші доходи і витрати, а також відсотки до отримання та сплати і доходи від участі в інших організаціях, то можна отримати прибуток до оподаткування. Далі після сплати податків і зборів у розпорядженні підприємства залишається чистий прибуток, який є остаточним фінансовим результатом діяльності підприємства [2].

Процес накопичення прибутку відбувається під впливом факторів внутрішнього та зовнішнього характеру. Внутрішні фактори впливу на прибуток підприємства – це фактори, які залежать від діяльності підприємства: обсяг діяльності підприємства, стан та ефективність використання ресурсів підприємства, рівень доходів, рівень витрат, ефективність цінової

та асортиментної політики. Зовнішні фактори впливу на прибуток підприємства – це фактори, які не залежать від діяльності підприємства: державне регулювання цін у сучасних умовах на товари, які входять до споживчого кошика, подорожчання послуг інших галузей народного господарства, система оподаткування, зміна нормативних документів із кредитування, збільшення облікової ставки за користування кредитами, політика держави із формування доходів, відсутність індексації доходів населення залежно від темпів інфляції [3].

На будь-якій стадії бізнесу підприємців цікавить підвищення прибутковості підприємства, тому що саме прибуток є кінцевою метою власної справи.

Для зростання ефективності роботи підприємства велике значення має пошук резервів збільшення доходів, прибутку. Фактори підвищення прибутку умовно можна розділити на внутрішні і зовнішні. До внутрішніх належать [1]:

- виробничі, що визначають наявність, використання виробничих ресурсів;
- позавиробничі, що опосередковують використання невикористаних ресурсів.

Основними умовами, що впливають на підвищення прибутковості підприємства, пов'язаної з реалізацією продукції, є [1]:

- зниження собівартості продукції;
- розширення обсягів виробництва;
- оптимізація запасів на складі;
- підвищення якості, конкурентоспроможності;
- впровадження прогресивних видів розрахунків за товари;
- своєчасні розрахунки покупців за отриману продукцію.

Розглядаючи резерви максимізації прибутку, слід звернути увагу на те, що прибуток залежить як від доходів підприємства, так і від його витрат. Отже, збільшення прибутку можна досягти двома способами: зменшити витрати на виробництво або збільшити дохід від реалізації. Тому перед підприємством постає завдання правильно сформувати цінову стратегію й обрати оптимальний обсяг виробництва. Підстави максимізації прибутку такі самі, як і мотиви максимізації корисності споживача. Максимізація прибутку є вирішальною умовою успішної конкурентності підприємства, його життєздатності і закріплення на ринку [5].

На думку економіста С.Д. Супрун, збільшенню прибутку та показників рентабельності сприятиме підвищення конкурентоспроможності власної продукції за рахунок зменшення частки пасивних фондів у загальній вартості основних фондів та зменшення адміністративно-управлінських витрат [6].

Для підвищення показника рентабельності науковець Л.В. Юрчишена пропонує скоротити всі витратні статті: зменшити транспортні витрати; налагодити систему збуту; підвищити продуктивність праці. Підприємству необхідно скоротити витрати на

виробництво та реалізацію продукції. Необхідність поліпшення ефективності управління, підвищення прибутковості праці, ефективності виробництва конкурентоспроможності підприємства вимагає проведення реструктуризації підприємства [7].

Отже, для того, щоб підприємство було прибутковим і займало стійку позицію на ринку, необхідно [4]:

– виробляти продукцію, яка користується попитом. Можна виробляти багато продукції, але якщо на неї не буде попиту, то сенсу в такому виробництві немає ніякого;

– реалізовувати продукцію за тією ціною, яка відповідає середньоринковій і за якою потенційні споживачі готові купувати цю продукцію. Щоб установити таку ціну, фахівці підприємства повинні вивчити ринок збуту, потенційних споживачів, їхні потреби і платіжні можливості, конкурентоспроможність підприємства і ціни конкурентів на однотипну продукцію;

– виробляти продукцію в тій кількості, якої вимагає ринок, щоб товар не залежувався на складі, особливо якщо у нього обмежений термін придатності;

– виробляти продукцію за раціонального розрахунку витрат виробництва. Коли витрати виробництва перевищують виручку від реалізації продукції, виробництво вважається нерентабельним і збитковим, воно не приносить прибутку. Це може призвести до банкрутства.

Висновки. Таким чином, фінансові результати діяльності підприємства характеризуються величиною прибутку і рівнем рентабельності. Слід відзначити, що чим вищі показники прибутку і рентабельності, тим ефективніше функціонує організація, тим вища її фінансова стійкість. Організація, яка працює неефективно, не в змозі вирішувати стратегічні завдання, а також розвивати свою діяльність. І навпаки, компанія з високими показниками ефективності має широкі можливості не тільки для поточного функціонування, але і для розширення масштабів у перспективі, залучення інвесторів і кредиторів.

Процес управління прибутком і рентабельністю організації ґрунтується на результатах проведеного економічного аналізу цих показників. Суттєве значення у цьому разі відводиться методиці проведеного дослідження, що дає змогу сформувати найбільш вичерпну інформацію для цілей розроблення обґрунтованих управлінських рішень і заходів щодо підвищення фінансових результатів і ефективності діяльності організації.

Таким чином, аналіз прибутку і рентабельності є одним зі значущих напрямів під час пошуку шляхів підвищення ефективності функціонування підприємства. Від своєчасності його проведення, достовірності отриманих результатів та оперативності розроблення заходів, спрямованих на зростання показників прибутку і рентабельності, залежить успішний розвиток організації у довгостроковій перспективі.

Список літератури:

1. Холощенко Т.Г. Доходность предприятия и пути ее повышения [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://docplayer.ru/28890226-Dohodnost-predpriyatiya-i-puti-ee-povysheniya.html>.
2. Ефимова О.В. Анализ рентабельности капитала // Бухгалтерский учет. – 2013. – № 5. – С. 16–20.
3. Міщенко К.Г. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Downloads/mnj_2017_2\(2\)_24.pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/mnj_2017_2(2)_24.pdf).
4. Дубоносова А.Н. Уровень доходности предприятия: оценка и методы увеличения [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cfin.ru/management/finance/cost/performance.shtml>.
5. Швиданенко Г.О., Олексюк О.І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства. – К. : КНЕУ, 2002. – 192 с.
6. Гетьман О.О. Економіка підприємства: [підручник] / О.О. Гетьман. – К. : ЦНЛ, 2010. – 488 с.
7. Фахретдинова І.Б. Удосконалення оцінки прибутковості і рентабельності діяльності торгових підприємств Республіки Башкортостан // Молодий вчений. – 2016. – № 6. – С. 578–580.
8. Добровольська О.В. Резерви підвищення прибутковості підприємства в умовах ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/13-2015/44.pdf>.

УДК 33.021:658.621

Тюхтій М.П., д.е.н., професор
кафедри економіки підприємства
Запорізька державна інженерна академія
Піскунова А.О., магістрант
Запорізька державна інженерна академія

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ

Тюхтій М.П., Піскунова А.О. Комплексний підхід до аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств машинобудування. У статті досліджуються теоретичні аспекти управління виробничо-господарською діяльністю підприємства. Визначені основні напрями та показники для аналізу виробничо-господарської діяльності вітчизняних підприємств у сучасних умовах. Окреслені проблеми машинобудівної галузі в Україні, які згруповані в три групи: галузеві, технологічні, фінансово-економічні та інноваційні. Запропоновано шляхи їх подолання.

Ключові слова: управління, виробничо-господарська діяльність, машинобудування, обсяг реалізації продукції, рентабельність.

Тюхтій М.П., Піскунова А.А. Комплексный подход к анализу производственно-хозяйственной деятельности предприятий машиностроения. В статье исследуются теоретические аспекты управления производственно-хозяйственной деятельностью предприятия. Определены основные направления и показатели для анализа производственно-хозяйственной деятельности отечественных предприятий в современных условиях. Выявлены проблемы машиностроительной отрасли в Украине, которые можно сгруппировать в три группы: отраслевые, технологические, финансово-экономические и инновационные. Предложены пути их преодоления.

Ключевые слова: управление, производственно-хозяйственная деятельность, машиностроение, объем реализации продукции, рентабельность.

Tiukhtii M.P., Piskunova A.A. An integrated approach to the analysis of production and economic activities of machine-building enterprises. The article studies theoretical aspects of management of production and economic activities of the enterprise. The main directions and indicators for the analysis of production and economic activities of domestic enterprises in modern conditions are determined. Problems of the machine-building industry in Ukraine are revealed, which can be grouped into three groups: branch, technological, financial and economic and innovative. Ways of overcoming them are proposed.

Key words: management, production and economic activities, machine-building, sales volume, profitability.

Постановка проблеми. Сучасний динамічний та складно прогнозований стан економіки спричиняє загрози для нормальної виробничо-господарської діяльності будь-якого підприємства, яка передбачає передусім спроможність підтримувати достатній рівень ділової активності, нарощувати виробничий